

RAAD VAN DISCIPLINE

Beslissing in de zaak onder nummer van: 20-833/AL/MN

Beslissing van de Raad van Discipline in het ressort Arnhem Leeuwarden van 15 november 2021 in de zaak 20-833/AL/MN naar aanleiding van de klacht van:

klaagster gemachtigde: mr. S. oververweerder

1 VERLOOP VAN DE PROCEDURE 1.1 Op 29 oktober 2019 heeft klaagster bij de deken van de Orde van Advocaten in het arrondissement Midden-Nederland (hierna: de deken) een klacht ingediend over verweerder. 1.2 Op 2 november 2020 heeft de raad het klachtdossier met kenmerk Z 1028357/MV/SD van de deken ontvangen. 1.3 De klacht is behandeld op de zitting van de raad van 6 september 2021. Daarbij waren de gemachtigde van klaagster en verweerder aanwezig. Klaagster is met kennisgeving niet verschenen. Van de behandeling is proces-verbaal opgemaakt. 1.4 De raad heeft kennisgenomen van het in 1.2 genoemde klachtdossier en van de op de inventarislijst genoemde bijlagen 1 tot en met 11.

2 FEITEN 2.1 Voor de beoordeling van de klacht gaat de raad, gelet op het klachtdossier en de op de zitting afgelegde verklaringen, uit van de volgende feiten. 2.2 Klaagster (geb. datum [...]1937) heeft zich tot verweerder gewend om haar belangen te behartigen in verband met haar echtscheidingsverzoek. Verweerder heeft in zijn e-mail van 12 februari 2018 klaagster een opdrachtbevestiging gestuurd. Vanwege haar hoge leeftijd heeft klaagster de correspondentie met verweerder laten verlopen via haar twee zoons E en W. 2.3 Verweerder heeft namens klaagster bij de rechtbank een verzoek om een voorlopige voorziening ingediend. Bij beschikking van 26 april 2018 heeft de rechtbank Midden-Nederland de vordering tot partneralimentatie toegewezen en het uitsluitend gebruik van de gemeenschappelijke caravan aan klaagster toegewezen. 2.4 Verweerder heeft op 28 mei 2018 namens klaagster een echtscheidingsverzoek ingediend bij de rechtbank Midden-Nederland, waarin naast de echtscheiding de verdeling van onder meer de gemeenschappelijke woning en de inboedelgoederen is gevorderd. 2.5 In zijn e-mail van 6 augustus 2018 heeft zoon W aan verweerder het volgende bericht:

“Wij hebben elkaar enkele dagen geleden gesproken over de financiële afwikkeling van de kosten in het kader van de echtscheidingsprocedure van mijn ouders de heer en mevrouw D. Ik heb met haar gesproken over een lening die u zou kunnen realiseren in overleg met een van uw investeerders. Mijn moeder heeft toegestemd met een lening van € 13.500,- tegen een zo laag mogelijk rentepercentage. Graag willen we, voordat we een lening afsluiten, eerst weten om welk percentage het gaat. (...)”

2.6 Verweerder heeft hierop in zijn e-mail van 17 augustus 2018 als volgt geantwoord:

“Ik heb iemand gevonden. Het was nog niet gemakkelijk gezien er geen onderpand is echter de verklaring die ik als advocaat erbij moet afgeven aan de lening geveer was doorslaggevend.

De voorwaarden zijn als volgt:

- lening 13.500,-
- 11 % aan rente vergoeding per jaar. Te betalen achteraf per maand
- af te lossen ineens na 12 maanden. Tussentijds aflossen kan met maximaal 50% van de lening en door een betaling (dus niet kleine beetjes om administratie beperkt te houden)
- verstrekking kan spoedig
- duur lening is maximaal 12 maanden na verstrekking lening. Indien onverhoopt toch langer dan 12 maanden duurt dan zal een nieuwe overeenkomst gemaakt moeten worden of dat er wordt opgenomen dat er een extra rentevergoeding is van 2% per maand.
- Kosten opmaken overeenkomst van geldlening en afwikkeling voor rekening van de geldlener (dat is mijn tijd dat ik ermee bezig ben om als tussenpersoon een overeenkomst tot stand te brengen)
- Afsluitprovisie 500,- te betalen aan geldgever
- geldgever wil in de overeenkomst opgenomen hebben dat direct na verkoop en oplevering van de eigen woning de lening bij voorrang wordt terugbetaald (max 2 weken na oplevering)
- (...)

2.7 Zoon W heeft in zijn e-mail van 27 augustus 2018 aan verweerder meegedeeld dat de uiteindelijke kosten van het afsluiten van een lening bij de door verweerder voorgestelde investeerder dermate hoog uitvallen dat zij hebben besloten om op dat moment geen gebruik te maken van het aanbod.2.8 In september 2018 is tussen klaagster en verweerder overleg gevoerd over te nemen vervolgstappen, zoals het starten van een kort gedingprocedure. In zijn e-mail van 14 september 2018 heeft verweerder onder meer het volgende bericht:

“(...) Met betrekking tot kort geding. Realiseer wel – maar dat zul je begrijpen – dat hier de nodige kosten bij komen kijken. Op het kapitaal dat vrijkomt met de verkoop van de woning is dat niet veel maar ik wil het wel even gemeld hebben gezien de liquiditeit en betaling van afgelopen nota. Ik kan niet inschatten hoeveel omdat ik niet weet of er een verweerschrift komt en hoe de zitting verloopt maar het zal zeker 3-4 K zijn.(...)”

2.9 Op 5 oktober 2018 heeft verweerder in de bodemprocedure een verweerschrift op een zelfstandig verzoek van de ex-man ingediend.2.10 Op 5 oktober 2018 heeft verweerder namens klaagster haar ex-man in kort geding gedagvaard en verzocht om voorlopige voorzieningen ex artikel 254 Rv, waaronder medewerking van de ex-man aan de verkoop van de echtelijke woning en een verdeling van de inboedelgoederen.2.11 Op 11 november 2018 heeft zoon W in een e-mail aan verweerder erop gewezen dat de kosten van de laatste factuur ter hoogte van ongeveer € 6.500,- zijn opgelopen tot bijna het dubbele van de inschatting van verweerder in zijn e-mail van 14 september 2018. Hij heeft aangegeven deze kosten schrikbarend hoog te vinden en daarom verzocht om redenen van coulance de factuur aan te passen. Verweerder heeft dit verzoek bij e-mail van 11 november 2018 afgewezen en uitgelegd dat deze factuur niet alleen ziet op het kort geding, maar ook op het verweerschrift op het zelfstandig verzoek van de ex-man en lopende werkzaamheden. Verder heeft hij erop gewezen dat klaagster eerder zijn voorstel voor een tijdelijke lening had afgewezen en dat hij het graag verneemt als klaagster alsnog interesse daarin heeft.2.12 De zitting in het kort geding, die oorspronkelijk was gepland op 31 oktober 2018, heeft plaatsgevonden op 27 november 2018.2.13 Op 18 december 2018 heeft de mondelinge behandeling in de bodemprocedure plaatsgevonden.2.14 Bij vonnis in kort geding van 14 december 2014 zijn de

vorderingen van klaagster afgewezen. De voorzieningenrechter heeft onder meer het volgende overwogen:

“De vrouw heeft verder geen specifieke spoedeisende reden genoemd waarom nu vooruitlopend op de verdeling in de bodemprocedure op 18 december 2018 de woning (of een deel van de inboedelgoederen) feitelijk moet worden verdeeld. Daarbij overweegt de voorzieningenrechter dat een kort geding zich er in deze omstandigheden niet voor leent om tot een partiële verdeling te komen. Gelet op het bovenstaande is de voorzieningenrechter van oordeel dat de vrouw onvoldoende (spoedeisend) belang heeft bij haar vorderingen. Deze zullen dan ook worden afgewezen.”

2.15 Na de mondelinge behandeling van het echtscheidingsverzoek op 18 december 2018 heeft verweerder in zijn brief van 12 januari 2019 bij de rechtbank een verzoek ten aanzien van de verdeling van de inboedel ingediend. 2.16 Bij beschikking van 29 januari 2019 heeft de rechtbank Midden-Nederland de echtscheiding uitgesproken en de wijze van verdeling van de huwelijksgemeenschap bepaald. Ten aanzien van de brief van verweerder van 12 januari 2019 heeft de rechtbank onder meer het volgende overwogen:

“De rechtbank overweegt dat zij de verandering van het verzoek van de vrouw in strijd acht met de goede procesorde. Daartoe overweegt de rechtbank dat partijen op de zitting van 18 december 2018 uitvoerig hebben gesproken over de verdeling van de inboedel. Uiteindelijk hebben partijen daarover afspraken gemaakt, zoals hierna weergegeven. Dat de (eerste) uitvoering van die afspraken anders is gelopen dan door de vrouw gewenst, doet daar niet aan af. Die afspraken blijven immers tussen partijen in stand, zolang die nog niet (volledig) zijn nagekomen. De rechtbank zal op grond van het voorgaande het veranderde verzoek van de vrouw buiten beschouwing laten en daarop niet beslissen.”

2.17 Verweerder heeft in totaal een bedrag van € 27.416,94 (exclusief deurwaarderskosten) in rekening gebracht voor zijn werkzaamheden inzake de echtscheiding.

3 KLACHT 3.1 De klacht houdt, zakelijk weergegeven, in dat verweerder tuchtrechtelijk verwijtbaar heeft gehandeld als bedoeld in artikel 46 Advocatenwet door: a) Voor een naar eigen zeggen simpele echtscheiding een bedrag van in totaal € 27.416,94 (exclusief deurwaarderskosten) in rekening te brengen en daarmee excessief te declareren. *Toelichting* Klaagster heeft verwezen naar punt 9 van het door verweerder opgestelde verweerschrift op het zelfstandig verzoek van de ex-man, waarin hij heeft benadrukt dat het een juridisch simpele echtscheiding betreft. Verder heeft zij verwezen naar de declaraties, waarbij zij meer specifiek ten aanzien van het excessief declareren het volgende heeft aangevoerd: -Telefonisch contact/berichten derden ad in totaal € 3.492,50 exclusief BTW en kantoorkosten. Het is voor klaagster volstrekt onduidelijk met welke derden die contacten hebben plaatsgevonden en dit blijkt ook niet uit de specificaties. Het enige contact met derden zou kunnen zijn met de makelaar die belast was met de verkoop van de echtelijke woning. -Telefonisch contact/e-mail cliënte ad in totaal € 3.391,- exclusief BTW en kantoorkosten. Klaagster herkent zich hier niet in. -Zittingen ad in totaal € 2.502,50 exclusief BTW en kantoorkosten. Er zijn drie zittingen geweest: een voorlopige voorziening, een kort geding en de bodemprocedure. Dit zou betekenen dat iedere zitting uren heeft geduurd, hetgeen klaagster volstrekt ongeloofwaardig acht. Follow up dossier: in de declaratie wordt dit herhaaldelijk vermeld zonder dat klaagster weet wat hiermee wordt bedoeld. Studie dossier ad in totaal € 2.035,- exclusief BTW en kantoorkosten. Klaagster meent dat schromelijk overdreven is gedeclareerd, aangezien het een

eenvoudige echtscheiding betreft waarvoor nauwelijks studie nodig is. In elk geval zijn de twee declaraties van 14 december 2018 en 10 januari 2019 van € 660,- respectievelijk € 687,50 voor dossierstudie ten onrechte in rekening gebracht. Klaagster ziet niet in waarom op dat moment nog studie nodig was, aangezien de procedure was gedaan en alleen de beschikking van de rechtbank moest worden afgewacht. Opstellen processtukken ad in totaal € 9.130,- exclusief BTW en kantoorkosten. Verweerder heeft een echtscheidingsverzoek, een verzoek om voorlopige voorzieningen, een verweerschrift op een zelfstandig verzoek en een kort gedingdagvaarding opgesteld. De inhoud van deze stukken betreft voor 90% een en dezelfde motivering en vorderingen van de verzoeken betreft. Een ervaren echtscheidingsadvocaat, zoals verweerder zich op zijn website afficheert, zou in een simpele zaak als deze maximaal de helft moeten declareren. b) Haar niet (tijdig) te informeren over het feit dat de kosten voor het kort geding de afgegeven kosteninschatting van € 3.000,- tot € 4.000,- ruimschoots zouden overstijgen. *Toelichting* Verweerder heeft in zijn e-mail van 14 september 2018 aan klaagster bericht dat de kosten voor het kort geding ongeveer € 3.000 à € 4.000,- zouden bedragen, terwijl hij in werkelijkheid € 6.000,- à € 7.000,- heeft gedeclareerd (het exacte bedrag valt niet uit de declaraties te destilleren). Er zijn geen omstandigheden die een dergelijke verdubbeling van de kosten zouden kunnen rechtvaardigen. In ieder geval had verweerder klaagster dienen te informeren en overleg te plegen als blijkt dat de kosten hoger uitvallen dan van tevoren is ingeschat. c) Op 5 oktober 2018 een volstrekt overbodige kortgedingprocedure te starten tot partiële c.q. gehele verdeling van de huwelijksgoederengemeenschap en klaagster daarmee onnodig op hoge kosten te jagen. *Toelichting* Klaagster heeft verwezen naar het vonnis in kort geding van 14 december 2018 waarin de voorzieningenrechter heeft overwogen dat een kortgedingprocedure zich niet leent voor een (partiële) verdeling en dat er gelet op de geplande mondelinge behandeling van het echtscheidingsverzoek op 18 december 2018 ook geen spoedeisend belang bestond. Verweerder wist of had kunnen weten dat de mondelinge behandeling in de bodemprocedure gepland stond voor 18 december 2018. Een telefoontje van verweerder naar de rechtbank zou daarover uitsluitsel hebben gegeven. Dat er geen spoedeisend belang was, stond derhalve bij voorbaat vast en bovendien dient een advocaat die is gespecialiseerd in het familierecht te weten dat een (partiële) verdeling van de huwelijksgoederengemeenschap in kort geding niet geëigend is, zeker wanneer er geen spoedeisend belang bestaat. d) Op 12 januari 2019 een volstrekt overbodig verzoek te doen ten aanzien van de verdeling van de boedel. *Toelichting* Klaagster heeft verwezen naar de beschikking van de rechtbank van 29 januari 2019 waaruit blijkt dat dit verzoek een overbodige actie van verweerder is geweest, aangezien de rechtbank het verzoek simpelweg heeft afgewezen omdat partijen over de verdeling reeds bindende afspraken hadden gemaakt. e) Haar proberen te bewegen een lening af te sluiten tegen een woekerrente teneinde zijn declaraties betaald te krijgen. *Toelichting* Verweerder heeft bovenmatig gefactureerd hetgeen bij klaagster tot grote betalingsproblemen heeft geleid. Verweerder heeft klaagster vervolgens geprobeerd te bewegen tot het afsluiten van een lening met hoge rentes, afsluitprovisie en kosten contract, waarbij verweerder heeft opgetreden als bemiddelaar en welke lening zou dienen om zijn eigen declaraties betaald te krijgen. Het is in strijd met de handelwijze die een goed advocaat betaamt om klaagster te bewegen een zodanige lening tegen die voorwaarden te doen afsluiten. Dit geldt temeer nu verweerder gelet op de overwaarde van de echtelijke woning zeker kon zijn van de betaling van zijn facturen. f) Onzorgvuldig om te gaan met haar

geheime adres door het geheime adres zichtbaar te laten zijn in een van de door hem overgelegde producties. *Toelichting*) Verweerder was ermee bekend dat klaagster een geheim adres heeft mede vanwege de agressieve bejegening door haar ex-man. Desondanks heeft verweerder als productie een verklaring van de huisarts van klaagster overgelegd waarin het adres van klaagster leesbaar was, ondanks een halfslachtige poging van verweerder om het adres te verwijderen. Verweerder heeft vervolgens alle zeilen bij moeten zetten om de verklaring op die wijze buiten de processtukken te houden. Verweerder heeft erg onzorgvuldig gehandeld, al heeft hij, overigens na interventie van een zoon van klaagster, de schade kunnen beperken.

4 VERWEER 4.1 Verweerder heeft tegen de klacht onder meer het volgende verweer gevoerd. *Klachtonderdeel a)* 4.2 Verweerder heeft betwist dat hij excessief zou hebben gedeclareerd. Hij heeft erop gewezen dat hij voorafgaand aan alle proceshandelingen steeds overleg heeft gevoerd. Klaagster was altijd tevreden met het resultaat ter zitting en zijn optreden. Hij heeft bij iedere declaratie een urenspecificatie gevoegd en klaagster heeft nooit daarover vragen gesteld of bezwaren geuit. Met betrekking tot het verweerschrift op het zelfstandig verzoek van de wederpartij, waarin hij heeft gesteld dat het om een simpele echtscheiding ging, heeft verweerder erop gewezen dat hij heeft geschreven dat het een juridisch simpele echtscheiding betrof omdat hij daarmee heeft willen aangeven dat er geen reden was om de zaak nog langer aan te houden. Daarmee is echter nog niet gezegd dat een juridisch simpele echtscheiding minder kost dan een juridisch complexe scheiding. De emoties die bij een echtscheiding spelen, kunnen er immers voor zorgen dat een juridisch simpele echtscheiding toch veel kosten met zich meebrengt. *Klachtonderdeel b)* 4.3 Verweerder heeft erop gewezen dat hij vanaf het begin heeft aangegeven dat hij geen vaste prijzen hanteert en dat hij ook geen garanties afgeeft over de kosten of het resultaat. In zijn e-mail van 14 september 2018 heeft hij daarom klaagster van tevoren erop gewezen dat hij geen inschatting van de kosten kan maken, maar dat het in ieder geval € 3.000,- à € 4.000,- zal gaan kosten. Verder betrof de betreffende declaratie niet enkel zijn werkzaamheden in verband met het kort geding, maar ook zijn werkzaamheden in het kader van het zelfstandig verzoek van de wederpartij en tevens lopende werkzaamheden zoals correspondentie met derden, zoals hij klaagster heeft meegedeeld in zijn e-mail van 11 november 2018. *Klachtonderdeel c)* 4.4 Verweerder heeft aangevoerd dat hij klaagster en haar beide zoons uitvoerig heeft geïnformeerd over mogelijke vervolgstappen en dat het de wens van klaagster was om een kortgedingprocedure te starten. Hij heeft verwezen naar de uitgebreide e-mailwisseling die aan deze beslissing vooraf is gegaan. Ter voorkoming van ieder misverstand heeft hij een en ander nog een keer in zijn e-mail van 13 september 2018 bevestigd. Verweerder kan daarom niet plaatsen waarom klaagster hem nu het verwijt maakt dat hij een volstrekt overbodige procedure heeft gevoerd. Het belang van klaagster was erin gelegen de medewerking van de wederpartij aan de verkoop van de echtelijke woning af te dwingen en ervoor te zorgen dat klaagster alvast wat spullen toebedeeld zou krijgen. Hij heeft klaagster erover geïnformeerd dat strikt genomen de vordering over de boedel niet thuishoort in een kortgedingprocedure. Hij heeft het toch op verzoek van klaagster geprobeerd in de hoop dat de rechter empathie zou hebben voor de situatie en met name de vordering tot medewerking van de ex-man aan de verkoop van de woning zou toewijzen. Een dergelijke vordering in kort geding kan wel degelijk worden toegewezen. De afwijzing van de vorderingen is volgens verweerder uitsluitend te wijten aan het feit dat na het starten van de kortgedingprocedure en vóór de mondelinge behandeling van het kort geding een zittingsdatum is bepaald in de bodemprocedure. Om die reden heeft de

voorzieningenrechter verwezen naar de bodemprocedure.*Klachtonderdeel d)*4.5

Verweerder heeft aangevoerd dat de aanleiding voor het sturen van de brief van 12 januari 2019 gelegen was in het feit dat tijdens de zitting op 18 december 2018 tussen partijen afspraken zijn gemaakt die door de wederpartij niet werden nagekomen.

Klaagster heeft deze afspraken gemaakt tegen het advies van verweerder in. Toen de wederpartij de afspraken niet nakwam, heeft klaagster verweerder om hulp verzocht.

Hij heeft toen aangegeven wat hij zou kunnen doen, maar hij heeft geen enkele garantie gegeven over het resultaat. Inwilliging van een verzoek na afloop van een mondelinge behandeling is heel wel mogelijk, maar het verzoek is in dit geval afgewezen omdat tijdens de mondelinge behandeling al duidelijk afspraken waren gemaakt tussen partijen.*Klachtonderdeel e)*4.6

Verweerder heeft erop gewezen dat het een zoon van klaagster was die hem heeft gevraagd naar de mogelijkheden voor zijn moeder om over gelden te beschikken, omdat hij de declaraties van verweerder had voorgeschoten en hij dat niet langer wilde doen. In reactie hierop heeft verweerder geopperd dat hij iemand kon proberen te vinden om via crowdfunding een lening te verstrekken voor een korte periode. Hij heeft hiermee geprobeerd om zijn cliënt te helpen, maar hij heeft nooit aangegeven dat een lening moest worden afgesloten om zijn declaraties te voldoen. Verder meent verweerder dat de term woekerrente subjectief is. Klaagster had zich ook tot een bank kunnen wenden. Gezien de leeftijd van klaagster, het feit dat zij geen zekerheid kon bieden in de zin van een onderpand en ook niet kon aangeven wanneer kon worden terugbetaald, was de voorgestelde lening een zeer redelijk aanbod.*Klachtonderdeel f)*4.7

Verweerder heeft aangevoerd dat een zoon van klaagster hem op het laatste moment een verklaring van de huisarts heeft toegestuurd met het verzoek deze bij de rechtbank in te dienen. Hij heeft toen geen acht geslagen op het adres en hij is er door de zoon van klaagster ook niet op gewezen dat hij eerst het op deze verklaring vermelde adres van klaagster moest weghalen of doorstrepen. Als dit zo belangrijk was geweest voor klaagster, had zij het adres zelf kunnen doorstrepen of de huisarts kunnen verzoeken haar adres niet op zijn verklaring te vermelden. Nadat klaagster hem had verzocht het stuk terug te halen en te rectificeren, heeft verweerder al het mogelijke gedaan om te voorkomen dat het adres bekend zou worden bij de wederpartij.

5 BEOORDELING 5.1 De klacht heeft betrekking op het optreden van de eigen advocaat. De tuchtrechter toetst de kwaliteit van de dienstverlening door de eigen advocaat in volle omvang. Daarbij wordt rekening gehouden met de vrijheid die de advocaat heeft bij de manier waarop hij een zaak behandelt en met de keuzes waarvoor hij bij de behandeling kan komen te staan. De vrijheid die de advocaat daarbij heeft is niet onbeperkt. Deze vrijheid wordt begrensd door de eisen die aan de advocaat als opdrachtnemer in de uitvoering van die opdracht mogen worden gesteld. Volgens deze eisen dient zijn werk te voldoen aan de binnen de beroepsgroep geldende professionele standaard. Die professionele standaard veronderstelt een handelen met de zorgvuldigheid die van een redelijk bekwame en redelijk handelende advocaat in de gegeven omstandigheden mag worden verwacht.*Klachtonderdelen a), b), c) en d)*5.2

De klachtonderdelen a), b), c) en d) lenen zich voor een gezamenlijke behandeling.5.3

De raad stelt voorop dat van een advocaat mag worden verwacht dat hij integer en zorgvuldig handelt in financiële aangelegenheden en dat hij daarvoor nauwgezet verantwoording aan zijn opdrachtgever aflegt. In dit verband beoordeelt de tuchtrechter ook of er sprake is van excessief declareren. Of een declaratie als excessief moet worden aangemerkt, hangt af van alle omstandigheden van het geval.5.4

Verweerder heeft voor de echtscheiding een bedrag van in totaal ruim € 27.000,- in rekening gebracht. De raad komt dit bedrag excessief hoog voor. Naar het

oordeel van de raad staat het aantal gedeclareerde uren niet in verhouding tot de door verweerder verrichte werkzaamheden. Klaagster heeft per categorie werkzaamheden onderbouwd om welke reden zij het gedeclareerde bedrag buitensporig hoog vindt. Verweerder heeft dit nauwelijks gemotiveerd weersproken en ook de weinig gespecificeerde urenregistraties bieden geen aanknopingspunten voor een dergelijk hoge declaratie. Zo heeft verweerder op geen enkele manier aannemelijk gemaakt dat het opstellen van de processtukken een bedrag van bijna €10.000,- aan gedeclareerde uren rechtvaardigt. De raad neemt daarbij in aanmerking dat verweerder een ervaren advocaat is, de stukken de nodige herhalingen bevatten en vooral van feitelijke aard zijn, zonder juridisch inhoudelijke betogen die een dergelijk aantal gedeclareerde uren zouden kunnen rechtvaardigen. Om dezelfde reden acht de raad het gedeclareerde bedrag van ruim € 2.000,- voor dossierstudie bijzonder hoog. Ten aanzien van de gedeclareerde kosten ad € 3.391,- voor telefonisch/e-mailcontact met klagster heeft verweerder tijdens de zitting aangevoerd dat de communicatie met klagster en haar twee zoons veel tijd heeft gekost, omdat zij niet altijd op één lijn zaten. Dit verweer vindt echter geen steun in de overgelegde urenregistraties en voor zover dit wel zo zou zijn, is daarmee nog steeds niet het grote aantal gedeclareerde uren verklaard. Ook de bedragen van € 3.492,50 voor contact met derden en € 2.502,50 voor de zittingen komen de raad uitzonderlijk hoog voor, terwijl verweerder daarvoor geen bevredigende verklaring heeft kunnen geven.5.5

Behalve dat verweerder buitensporig veel heeft gedeclareerd voor zijn werkzaamheden, heeft hij naar het oordeel van de raad bovendien werkzaamheden verricht en gedeclareerd die voor de zaak van klagster niet zinvol waren. Zoals door verweerder is erkend, wist hij toen de kort geding zitting werd uitgesteld naar 27 november 2018 dat de mondelinge behandeling in de bodemprocedure kort daarna, namelijk op 18 december 2018, zou plaatsvinden. Daarmee wist hij ook dat het kort geding kansloos was geworden door het ontbreken van een spoedeisend belang en dat daarom onnodig kosten zouden worden gemaakt als hij de zaak niet zou intrekken. Verweerder heeft tijdens de zitting hiertegen ingebracht dat hij de mogelijkheid van intrekking van het kort geding wel met klagster heeft besproken, maar dat zij wilde dat het kort geding doorgang zou vinden. Van een redelijk handelend advocaat mag echter worden verwacht dat hij onder deze omstandigheden niet zonder meer meegaat in de wens van zijn cliënt, maar zijn verantwoordelijkheid neemt door de portefeuillekwestie te stellen of in ieder geval aan zijn cliënt expliciet de financiële consequenties en risico's van een voortzetting van de procedure voor te houden en dit alsdan bovendien schriftelijk aan haar te bevestigen. Van een schriftelijke mededeling ter zake van verweerder is niet gebleken.5.6

Het nieuwe verzoek dat verweerder na afloop van de mondelinge behandeling in de bodemprocedure in zijn brief van 12 januari 2019 heeft ingediend was eveneens kansloos, gelet op hetgeen de rechtbank in de beschikking van 29 januari 2019 daarover heeft overwogen, en dat was te voorzien. Verweerder heeft ook hier werkzaamheden verricht die in het kader van de belangenbehartiging van zijn cliënt niet nodig waren, maar waarvoor hij wel de kosten in rekening heeft gebracht. 5.7

Klagster heeft verweerder tevens het verwijt gemaakt dat hij haar niet tijdig heeft gewaarschuwd dat de kosten van het kort geding veel hoger zouden worden dan van tevoren ingeschat. Verweerder heeft in zijn verweer erop gewezen dat hij klagster in zijn e-mail van 11 november 2018 heeft uitgelegd dat de betreffende declaratie niet alleen zijn werkzaamheden in verband met het kort geding betrof, maar tevens de werkzaamheden voor het verweerschrift op het zelfstandig verzoek van de ex-man. Deze verwarring heeft kunnen ontstaan doordat verweerder in zijn declaraties naar

het oordeel van de raad onvoldoende inzichtelijk heeft gemaakt voor welke specifieke werkzaamheden hij welke kosten in rekening heeft gebracht. Ook heeft klaagster in haar klacht er terecht op gewezen dat de in de declaraties opgevoerde post 'follow up dossier' onvoldoende aangeeft welke werkzaamheden hiermee worden bedoeld.5.8

Gelet op het voorgaande, is de raad van oordeel dat het declaratiegedrag van verweerder in strijd is geweest met de nauwgezetheid en zorgvuldigheid die van een advocaat verwacht mag worden. Verweerder heeft excessief gedeclareerd en hij heeft zijn declaraties onvoldoende gespecificeerd. Klachtonderdelen a), b), c), en d) zullen dan ook gegrond worden verklaard.*Klachtonderdeel e)*5.9 Verweerder heeft ter zitting verklaard dat de door hem voorgestelde lening aan klaagster een tweeledig doel diende, namelijk de afbetaling van de door een zoon aan haar verstrekte lening en de betaling van de facturen van verweerder.5.10 De raad is met klaagster van oordeel dat het een advocaat niet betaamt om zijn cliënte te adviseren over het afsluiten van een geldlening die in ieder geval voor een deel dient ter betaling van zijn eigen declaraties, temeer niet nu het desbetreffende verzoek niet van klaagster afkomstig was, maar van een zoon die daarbij wellicht een eigen belang had. Daarmee zou verweerder bovendien de kennelijke schulden die klaagster had slechts vergroten gezien de rente van 11 %. Bovendien was verweerder ervan op de hoogte dat naar redelijke verwachting op korte termijn geld vrij zou komen door de verkoop van de echtelijke woning. Verweerder heeft niet primair in het belang van zijn cliënte geadviseerd, maar meer oog gehad voor zijn eigen financiële belangen. Dat past een zorgvuldig handelend advocaat niet. Klachtonderdeel e) zal dan ook gegrond worden verklaard.*Klachtonderdeel f)*5.11 Dit klachtonderdeel is onvoldoende uit de verf gekomen. Verweerder heeft gemotiveerd aangegeven waarom hem geen tuchtrechtelijk verwijt gemaakt kan worden over de wijze waarop hij is omgegaan met het geheime adres van klaagster op een productie. Klaagster heeft naar het oordeel van de raad onvoldoende gesteld om te kunnen vaststellen dat verweerder klachtwaardig tekort is geschoten. Klachtonderdeel f) zal daarom ongegrond worden verklaard.

6 MAATREGEL 6.1 Klachtonderdelen a), b), c), d) en e) zijn gegrond. De raad rekent verweerder zwaar aan dat hij gedurende de behandeling van het echtscheidingsverzoek van klaagster de belangrijke kernwaarde van (financiële) integriteit heeft geschonden. Hij heeft bij de behartiging van de belangen van klaagster teveel zijn eigen financiële belangen laten meewegen, in het bijzonder door buitensporig te declareren en zijn cliënte te bewegen om een lening af te sluiten om zijn declaraties te voldoen. De raad acht de maatregel van berisping passend en geboden.

7 GRIFFIERECHT EN KOSTENVEROORDELING 7.1 Omdat de raad de klacht gedeeltelijk gegrond verklaart, moet verweerder op grond van artikel 46e lid 5 Advocatenwet het door klaagster betaalde griffierecht van € 50,- aan haar vergoeden binnen vier weken nadat deze beslissing onherroepelijk is geworden. Klaagster geeft binnen twee weken na de datum van deze beslissing haar rekeningnummer schriftelijk aan verweerder door.7.2 Nu de raad een maatregel oplegt, zal de raad verweerder daarnaast op grond van artikel 48ac lid 1 Advocatenwet veroordelen in de volgende proceskosten:a) € 750,- kosten van de Nederlandse Orde van Advocaten en b) € 500,- kosten van de Staat.7.3 Verweerder moet het bedrag van € 1.250,- (het totaal van de in 7.2 onder a en b genoemde kosten) binnen vier weken nadat deze beslissing onherroepelijk is geworden, overmaken naar rekeningnummer IBAN: NL85 INGB 0000 079000, BIC: INGBNL2A, Nederlandse Orde van Advocaten, Den Haag,

onder vermelding van "kostenveroordeling raad van discipline" en het zaaknummer 20-833/AL/MN.

BESLISSING De raad van discipline:- verklaart klachtonderdelen a), b), c), d) en e) gegrond;- verklaart klachtonderdeel f) ongegrond;- legt aan verweerder de maatregel van berisping op;- veroordeelt verweerder tot betaling van het griffierecht van € 50,- aan klagster;- veroordeelt verweerder tot betaling van de proceskosten van € 1.250,- aan de Nederlandse Orde van Advocaten, op de manier en binnen de termijn als hiervóór bepaald in 7.3.

Aldus beslist door mr. M.F.J.N. van Osch, voorzitter, mrs. E.J.C. de Jong en P.J.F.M. de Kerf, leden, bijgestaan door mr. W.E. Markus-Burger als griffier en uitgesproken in het openbaar op 15 november 2021.

Griffier

Voorzitter

Verzonden d.d. 15 november 2021